

HÄMEENKYRÖN KUNTA
Elinympäristölautakunnan
lupajaosto

MAA-AINESLUPA
Dnro HMK 2024-501
Kokouspäivä: 5.3.2025 §
Julkaisupäivä

ASIA

Päätös maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaisesta maa-aineslupahakemuksesta. Hakemusalue sijaitsee Hämeenkyrön kunnassa Ulvaanharjulla Vesajärventien eteläpuolella kunnan omistamalla kiinteistöllä Niemi 108-408-2-207. Hakemusalue on entinen maa-ainesten ottoalue, jonka lupa on päättynyt 31.10.2007. Maisemointityöt ovat jääneet keskeneräiseksi.

Hämeenkyrön kunta hakee maa-aineslupaa soran ja hiekan ottamiseen 10:ksi vuodeksi. Otettavan aineksen kokonaismäärä on 64 000 k-m³. Suunnitelman mukaan otettava maa-aines hyödynnetään maisemoinnissa. Ottamisalueen pinta-ala on noin 1,0 ha ja maisemoitava alue on noin 4,55 ha.

Alin ottamistaso on suunniteltu +113.00 korkeusjärjestelmässä N2000. Pohjaveden pinnan keskimääräinen taso alueella on +106.30 (N2000).

Luvan hakija

Hämeenkyrön kunta (Y-tunnus 0132947-3)

Osoite: Härkikuja 7, 39100 Hämeenkyrö

Hakijalla lainhuuto (711/23.9.2009/1037) kiinteistöön Niemi 108-408-2-207.

Hakemusalueen sijainti

Hakemuksen mukainen maa-ainesalue sijaitsee kiinteistöllä Niemi 108-408-2-207 osoitteessa Vesajärventie 413, Kyröskoski.

Luvan hakemisen peruste

Maa-aineslain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen tarvitaan viranomaisen lupa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain 7 §:n perusteella maa-ainestenottoluvan ratkaisee aina kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ympäristösuojeluasetuksen (YSA 713/2014) 2 §:n kohdan 6 mukaisesti yleisesti ympäristölupaviranomainen on kunnan ympäristösuojeluviranomainen. Hämeenkyrön kunnassa maa-aineluvat myöntää elinympäristölautakunnan lupajaosto.

Hakemuksen vireilletulo

Lupahakemus maa-ainesten ottamiseen on tullut kuntaan vireille 20.11.2024.

Maa-ainesten ottamissuunnitelmassa 26.9.2024 (Ramboll) on esitetty suunnittelukohteen maast selvitykset, luonnonolosuhteet sekä maaperän pohjavesiselvitykset.

Kaavoitustilanne

Kaavojen suunnittelumääräykset huomioidaan toteutuksessa.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 ottamisalueen käyttötarkoitus on Maaseutualue (M). (hyväksytty KHO 24.4.2019)

Maaseutualue.

Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Maa-ainesottoalue on Ulvaanharjun vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella, teknisen huollon kehittämisen (em23) pohjavesialueella sekä matkailun ja virkistyksen kehittämisen alueella (mv). Lisäksi alueen vieressä on ulkoilureitti- (ur) ja museotiemerkintä (vht).

Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Merkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuviksi luokitellut pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys:

Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen.

Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue.

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät matkailuelinkeinojen, kulttuuri-, luonto- ja maisemamatkailun sekä ulkoilun ja virkistyskäytön kehittämisalueet.

Kehittämissuositus:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää matkailuelinkeinojen ja yleisen virkistyksen palvelujen sijoittumista alueelle. Erityistä huomiota tulee kiinnittää palveluiden saavutettavuuteen sekä uusien toimintojen yhteensovittamiseen alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen kanssa. Alueella tulee edistää virkistysreittien toteuttamista ja ylläpitoa.

tk

Teknisen huollon kehittämisen kohdealue, pohjavesialue.

Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, joilla tulee varautua seudulliseen vedenhankintaan.

Merkintään liittyy Hämeenkyrössä ja Ylöjärvellä Huutisuo-Sasin Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em3, Ikaalisissa Hämeenkankaan Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em4, Kangasalla ja Pälkäneellä Keiniänrannan Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em9, Kangasalla ja Pälkäneellä Keisarinharju-Vehoniemenharjun Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em10, Hämeenkyrössä ja Ylöjärvellä Pinsiön-Matalusjoen Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em16, Ruovedellä Siikanevan Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em22 sekä Ikaalisissa ja Hämeenkyrössä Vatulanharju-Ulvaanharjun Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em23.

Suunnittelumääräys:

Maakuntakaavassa on kuvattu kaikki potentiaaliset Pirkanmaalla sijaitsevat teko-pohjaveden tuotantoalueet. Alueiden käyttöönoton valmistelusta päätetään erikseen yksityiskohtaisemman suunnittelun, kuten kunnan kaavoituksen yhteydessä.

Isokankaan-Syrjänharjun ja Vehoniemenharjun alueella tulee varautua mahdolliseen tekopohjaveden muodostamiseen.

Miharin pohjavesialueella ja Ylöjärvenharjulla tulee varautua tekopohjaveden muodostamismahdollisuuksien selvittämiseen.

Alueelle ei saa sijoittaa sellaista maankäyttöä, joka voi vaarantaa alueen vaihtoehtoisia käyttömahdollisuuksia vedenhankintaan.

Ulvaanharjun osayleiskaavassa (kv 5.3.2012) hakemuksen mukainen maa-ainesalue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M), pohjaveden muodostumisalueella (pv/s) ja I-luokan pohjavesialueella (pv-1). Maisemoitavan maa-ainesalueen etelärinteen reunassa on ohjeellinen ulkoilureittimerkintä, Pirkan Ura.

Suunnittelumääräys (M): Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella on sallittua maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Metsät tulisi hoitaa ulkoilukäyttö huomioiden ja välttää laajoja yhtenäisiä avohakkuita maisemallisesti aroilla reunavyöhykkeillä tai ulkoilureittien varsilla.

Yleiskaavamääräys: Maa-ainesten oton lupamenettelyssä sovelletaan maa-aineslakia. Vesi- ja jätehuolto on järjestettävä lainsäädännön edellyttämällä ja ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. Osayleiskaavan toteutumisesta ei saa aiheutua maaperän, vesistöjen tai pohjaveden laadun vaarantumista. Öljysäiliöt on sijoitettava rakennusten sisätiloihin suoja-altaisiin, joiden tilavuus vastaa vähintään varastoitavan öljyn enimmäismäärää.

Osayleiskaavassa on maa-ainesten ottoalueille määräyksiä, joissa suojakerroksen paksuus määräytyy merkinnän EO/6 mukaan. Suojakerroksen paksuus on oltava vähintään 6 metriä pohjaveden tason yläpuolella. Lisäksi EO/se -merkintä edellyttää selvittämään suojakerroksen paksuuden ohella pohjavesien virtaukset.

Maa-ainesten ottoalue ei sijaitse Natura 2000-, maisema- ja harjumaisema-alueella. Harjualue sijaitsee noin 90 m etäisyydellä pohjoiseen. Maa-ainesalueen

kiinteistön pohjoisreunalla on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, jonka nimi on Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie.

Hämeenkyrön strateginen yleiskaava (kv 2.11.2015) kuvaa alueen pitkän aikavälin tavoitteita ja kaava on oikeusvaikutteinen maankäytön kehittämismerkintöjen osalta. Maa-ainesalueella on Luontomatkailun kehittämisvyöhyke; Alueella kehitetään luontomatkailupalveluita sekä myös luontomatkailun toimintaedellytyksiä huomioiden osa-alueiden luonnonympäristö, erityisesti Natura 2000 -alueet, maisema, elinkeinot ja kulttuurikohteet sekä pohjaveden suojelu. Maa-ainesalueen eteläreunassa on seudullinen virkistysreitimerkintä (Pirkan Ura). Lisäksi maa-ainesalueella on merkintä Pohjavesialue; Tarkemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojeluun.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Toiminnanharjoittajan on seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen kehittymistä sekä lisäksi pyrittävä ottamaan ne käyttöön toiminnassa. (YSL 52 §)

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Hakemuksen mukainen alin ottamistaso on +113.00 ja pohjaveden pinnan ylin taso alueella on +106.62 (HP 108, 8.5.2024). Maa-ainesalue sijaitsee Ulvaanharjun pohjavesialueella, joka on vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Pohjaveden pinnan korkeustaso tarkistetaan alueen havaintoputkesta, joka tulee olla mukana tarkkailuohjelmassa. Ottamisalueella ei saa varastoida poltto- ja voiteluaineita, sillä ne tuodaan tarvittaessa mukana. Alueella ei varastoida myöskään jäteöljyä.

Pohjaveden pinnan korkeustasoa täytyy seurata neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa). Havaintoputken putkikortti ja sijainti lähetetään Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Pohjaveden laadun ja ottamistoiminnan vaikutusten selvittämiseksi tulee pohjavesiputkesta otettavasta näytteestä tehdä vuosittain suppea analyysivalikoima. Laaja analyysi otetaan säännöllisesti kolmen vuoden välein ja mahdollisen uusintanäytteen vuoksi, jos suppeassa analyysissä havaitaan raja-arvon ylitystä. Tarkkailuohjelma voidaan tarkistaa näytetulosten perusteella. Pohjavedenlaatonäytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja laboratorion on vastattava laatukriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Laadun tarkkailusta saa lisätietoja YM:n julkaisusta Maa-ainesten ottaminen: opas kestävään käyttöön. Vuosittaiset näytetulokset täytyy lähettää ympäristösuojeluviranomaiselle ja Pirkanmaan ELY-keskukselle (kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi).

Ottamistoiminta

Ottamis- ja maisemointitoiminta tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Mahdolliset päästöt tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Jätteitä, kantoja ja maakasoja ei saa haudata/jättää alueelle.

Työkoneiden ja polttoainesäiliön tankkaus- ja säilytysalue (tukitoiminta-alue, johon koneet ajetaan taukojen ajaksi) on sijoitettava kiinteistöllä yläosaan eikä maa-ainesalueen pohjalle. Koneiden tankkausta varten polttoaineiden säiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimellä ja tankkauslaitteistot ns. laponestolla.

Öljyvahinkoihin varaudutaan tukitoiminta-alueella, jonka alle asennetaan HDPE-suojakalvo. Pohjavesialueella tarvitaan lisäksi myös katosrakenne tai pressutalli, tai vedet johdetaan öljyn- ja hiekanerotuksesta umpisäiliöön tai pohjavesialueen ulkopuolelle. Tukitoiminta-alueen asemapiirros (sijainti ja perustamistapa) täytyy toimittaa etukäteen lupaviranomaiselle.

Lupamääräyksillä, pohjaveden laatuanalyysillä ja pinnankorkeuden tarkkailulla, sekä luvan mukaisilla toimintatavoilla toiminta saadaan totutettua siten, ettei pohjaveden ja maaperän pilaantumisen riski kasva.

Melu, pöly ja jätteet

Kohteessa ei seulota maa-aineksia erillisiin raekokoihin, vaan kuormat kuljetetaan kiinteistön sisällä suoraan maisemointavalle osa-alueelle. Isot kivet käytetään estekivinä tai haudataan vähintään 0,5 m syvyyteen. Toiminta tapahtuu kaukana asutuksesta, sillä etäisyys lähimpään asutukseen on yli 600 m. Yleisesti melua ja pölyn leviämistä vähennetään BAT-menettelyllä:

- Meluntorjunta varastokasojen sijoittelulla, koneiden tärisevien osien kumivaimentimilla ja meluavien komponenttien koteloinnilla
- Materiaalin käsittelyssä kauhan pudotuskorkeudet pidetään matalina
- Pölynsidonta kuormien ja kuljetusreittien vesikastelulla
- Maavallit sijoitellaan kohtiin, joissa ne toimivat melun- ja pölyn leviämisen esteenä ympäristöön. Yleisesti, mikäli toiminnan etäisyys melulle ja pölylle alttiisiin kohteisiin on yli 500 metriä, maasto-olosuhteet ovat erityisen suojaavat ja toimija voi luotettavalla, ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, etteivät ilmanlaatu ja melutason ohjearvot ylity, ei melua ja pienhiukkaisia tarvitse yleensä tarkkailla erikseen.

Päivittäisestä tarkkailusta on vastuussa toiminnanharjoittaja, joka on velvollinen tarvittaessa

parantamaan melun- ja pölynsuojausta. Valvontavirnaomainen voi tehdä tarkastuksia ja tarvittaessa edellyttää parantamaan melu- tai pölynsuojausta tai tekemään tarkkailumittauksia, joilla todennetaan toiminnan vaikutuksia.

Ottoalueen puuaines, hakkuutähteet ja kannot kuljetetaan hyödynnettäväksi ja jätteet kierrätykseen. Alueen pintamateriaalit ja maa-ainekset käytetään pohjan ja rinteiden maisemointiin.

Toiminnan tarkkailu, poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Toimintaa tarkkaillaan säännöllisesti ja ottotoiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, johon merkitään tuotantomäärät ja -ajat sekä mahdolliset

häiriötilanteet.

Turvallisuussuunnitelmassa edellytetään ottamaan huomioon turvallisuusvarusteet ja -laitteet sekä henkilöstön turvallisuusperehdytys. Ottamisalueen läheisyydessä liikkuvien ulkoilijoiden ja eläinten turvallisuuden varmistamiseksi ottamisalue ympäröidään aidalla tai huomiovärisellä lippusiimalla ja varustetaan varoituskyltein.

Jälkihoito

Jälkihoitotoiminta tulee tehdä seuraavasti:

Mahdollisten varastokasojen poisto, alueen siistiminen ja muotoilu sekä pinnan humusmullan levitys, kasvillisuuden palauttaminen metsittämällä ja kiinteistön alueelle soveltumattoman käytön estäminen ovat toimenpiteitä, joilla kiinteistön maa-ainesalue suljetaan. Luiskat pitää muotoilla turvallisuuden ja metsänhoidon vuoksi kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi.

Lupa-ajan päättyessä ottamisalueella ei saa olla maa-ainekasvoja, sillä ne estävät jälkihoidon tekemisen. Toiminnan päättyessä tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat möyhitään pehmeäksi. Jälkihoito tehdään, jotta uusi maannoskerros syntyy mahdollisimman nopeasti.

Kasvillisuuden kasvualusta tehdään seuraavilla jälkihoitotoimenpiteillä:

Pohjalle ja luiskiin levitetään 20 cm hiekkakerros ja 5 cm humuskerros, joka sekoitetaan hiekan pintaosaan. Tähän tarkoitukseen soveltuvat alueen pintamaa tai muualta tuotu tutkittu puhdas humusmaa. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pintaosaan.

Koko maa-ainesalueelle istutetaan sekapuustoa. Valtapuuksi sopii mänty. Lisäksi istutetaan rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää ja pihlajaa. Männyntaimien määrä on 2 500 kpl/ha ja lehtipuita yhteensä 500 kpl/ha.

Jälkihoidon lopputuloksena tulee olla maisemaan sopiva metsätalousalue, jossa huomioidaan kulttuuri-, luonnon- ja ympäristöarvot sekä mahdollistetaan virkistys- ja luontomatkailukäyttö.

Luonnonolot

Alueelle ei ole tehty hakijan toimesta erillistä luontoselvitystä. Todennäköisesti alueella ei ole merkittäviä luonnonarvoja. Maisemoitavan alueen ympäristö on kangasmaastoa, jossa on harjumännikköä. Maa-ainesalueen kiinteistön länsirajan länsipuolella on 5 metrin etäisyydellä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alueen osa, jossa on uhanalaisen kangaskiurun tai kehrääjän elinympäristö. Tämän vuoksi puiden ja pintamaan poistoa ei saa suorittaa 15.4.-31.7. välisenä aikana soidin- ja pesimäaikana. Elinympäristö tulee huomioida tukitoiminta-alueen ja ajoreittien sijainnin suunnittelussa ja asemapiirroksessa.

Lähimmät tiedossa olevat luonnonsuojelulain mukaiset suojelualueet ovat yksityisen maalla luonnonsuojelualue (YSA 243606) 2,5 km maa-ainesalueen koillispuolella,

valtakunnallisesti arvokas Pirkanmaan harjumaisema (VAM 050048,18.11.2021) 2,2 km maisemoitavan alueen lounaispuolella sekä Vatulanharju-Ulvaanharju Natura 2000- alue (SAC FI0309001) noin 3 km maa-ainesalueen länsipuolella.

Lähin käytössä oleva lomarakennus on 450 metrin ja pysyvä asutus 610 metrin etäisyydellä maisemoitavan maa-ainesalueen eteläpuolella. Lähiympäristössä ei ole myöskään vireillä olevia rakennuslupia. Maa-ainesalueen lähiympäristössä on käytössä olevia maa-ainesalueita 1,5 km etäisyydellä.

Kiinteä muinaisjäänös Likolähteet (kultti- ja tarinapaikka 1000009572) on 2,4 km etäisyydellä luoteeseen. Lähin luonnon lähde on 1,7 km etäisyydellä lounaaseen.

Maa-ainesalue sijaitsee 350 m etäisyydellä Kuroonsuosta, joten maa-ainesalueen sijainti on riittävän etäällä suoalueesta. Ottotoiminnassa pitää huomioida, ettei pintavesien valuman mukana maa-ainesalueelta kulkeudu ympäristöön epäpuhtauksia ja ettei ottaminen vaikuta lähilammikoiden tai -suopainateiden pinnan korkeuteen.

Maa-ainesalue sijaitsee Ulvaanharjun I pohjavesialueella ja sen muodostumisalueella sekä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella. Lisäksi maa-ainesalue sijaitsee pohjavedenottamon lähisuojavyöhykkeellä. Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojele- ja kunnostussuunnitelman (2015) mukaan vedenottamon ohjeellinen lähisuojavyöhyke on 800 m ja raakavesikaivon noin 300 m. Kaukosuojavyöhykettä ei ole määritetty, mutta se sijaitsee käytännössä koko pohjavesialueella. Ulvaanharjun pohjavesialueella päävirtaussuunta on koilliseen. Maa-ainesten ottoalueelta pohjavesi virtaa luoteeseen/etelään.

Yleisesti pohjavedenpinnan korkeuden tasoa on seurattu maa-ainesalueilla putkista, joiden etäisyys ottoalueesta vaihtelee 0-200 m. Etäisyysrajaa ei ole määritetty, mutta topografia ja pohjaveden virtaussuunta vaikuttavat näytteenottotarpeeseen.

Ulvaanharjun maa-aineslupien ottotasot ovat +113- +124.3. Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojele- ja kunnostussuunnitelman (2015) mukaan lähiseudun maa-ainesten ottoalueita koskee yleiskaavan merkintä EO/6. Kauttaviivan oikealla puolella oleva luku merkitsee pohjaveden pinnan yläpuolelle jätettävän suojakerroksen paksuuden (m). Suosituksia on julkaisussa Maa-ainesten ottaminen (YM 2023:30).

Pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailumittauksilla varmistetaan pohjaveden vuotuinen korkeusvaihtelu, joten se tehdään jokaisena vuodenaikana 4 kertaa vuodessa. Korkeutta seurataan ottotoiminnan aikana sekä lisäksi myös ennen ja jälkeen (1 v.) ottotoiminnan. Tarkkailuputken toimintakunto tarkastetaan mittaamalla putken kokonaissyvyys ja vertaamalla sitä putkikortin korkeuslukemaan. Tukkeutunut putki avataan pumppaamalla.

Pohjaveden havaintoputken materiaalit ja koko tulee soveltua pohjaveden laatuanalyysiin. Metalliputki varustetaan lukollisella hatulla ja muoviputken päässä on kierrekorkki. Putken puhdistus kannattaa teettää pohjavesiputkien asentamiseen erikoistuneella firmalla.

Maa-ainesten ottotoiminta täytyy yhteensovittaa vieristen maa-aineslupa-alueiden kanssa.

Ennen kaivamistöitä ottoalueen luiskauksesta pitää keskustella viereisten kiinteistöjen maanomistajien kanssa, jotta ottotoiminnan ja maa-ainesalueiden yhteensovittaminen on teknistaloudellisesti mahdollista toteuttaa lupa-aikana. Katso lupahakemukseen saapunut kirjallinen muistutus 17.1.2025 kiinteistöltä Hiekkaharju. Ottotoiminta pitää koordinoita tilojen Hiekkaharju, Soraharju ja Soraharju II:n kanssa.

Hakemuksen maisemointisuunnitelman leikkaukset ja korkeus on yhteensovitettu vieristen kiinteistöjen ottotasoon. Jos maa-ainesalueelle tuodaan muualta täytemaita, niistä pitää ottaa näytteet etukäteen, jotta ne ovat puhtaita, määrät pitää dokumentoida ja ilmoittaa lupaviranomaiselle. Täytemaiden mukana ei saa tulla myöskään vieraslajeja (esim. lupiinia). Maisemoinnissa on otettava huomioon eläinlajien suojelu (mm. mahdolliset tervapääskyjen pesäkolot). Pintamaan poisto ja hakkuu tulee suorittaa ennen lintujen pesimäkauden (15.4.-31.7.) alkua tai pesinnän päätyttyä. Kun rinneleiskat maisemoidaan ja pintamaat levitetään, kasvillisuuden maannoskerros kehittyy ja pintavalunnan aiheuttama eroosio vähenee. Suunnitelmassa huomioidaan muodostunut kasvillisuus ja siihen sopiva täydentävä istutus.

Maa-ainesalueen lopullisessa maisemoinnissa on huomioitu myös alueen kaavoituksellinen maankäyttö. Maisemointitöissä pitää huomioida ulkoilureitin (Pirkan Ura) alueleveys ja museotien luonne. Jälkihoitotoimenpiteiden otto- ja maisemointitöiden suorittamisesta ei saa aiheutua vaaraa pohjavedelle, minkä vuoksi toiminnan aikana täytyy tarkkailla päästöjä ja kaivun edistyessä vesitaloutta, koska hakemusvaiheessa ei ole tehty maaperätutkimusta.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta on ollut julkinen kuulutus 11.12.2024-17.1.2025 Hämeenkyrön kunnan verkkosivuilla <http://www.hameenkyro.fi/kuulutukset>. Hakemusasiakirjat ja sen liitteet ovat olleet nähtävänä elinympäristöpalveluissa Härkikuja 7, 39100 Hämeenkyrö sekä ilmoitustaululla Tippavaaran Helmessä Tietotie 2, 39200 Kyröskoski.

Naapurien kuuleminen on tehty 11.12.2024-17.1.2025 välisenä aikana.

Seuraavien kiinteistöjen maanomistajia on kuultu:

108-408-4-106, METRALA
 108-408-2-191, VARASTOLA
 108-408-2-181, HIEKKAHARJU
 108-408-2-113, SORAHARJU II
 108-408-2-203, HARJU
 108-408-2-201, SORAHARJU
 108-408-4-119, SORAKANGAS
 108-408-21-0, VAIVIA
 108-408-2-246, KRUUNUHAKA
 108-408-7-60, JÄRVEN-ALANEN
 108-408-2-240, METSÄLAMPI
 108-408-2-206, PUNAKYLÄ
 108-408-2-202, SOUKONMAA

Lupahakemukseen saapunut kirjallinen muistutus:

Kiinteistöltä Hiekkaharju 108-408-2-181 on jätetty 17.1.2025 seuraava muistutus; Maanomistajilla on kiinteistöllä voimassa oleva maa-aineslupa 8.3.2017 § 11, (ottotaso on +113.00 (N2000)). Muistutuksessaan he kertovat, että lupahakemuksessa tilan nimi on virheellisesti Soramaa, joko on virheellisesti Soramaa, joka on ottoalueen nimi ja kiinteistön nimi on Niemi. Suunniteltu ottotaso rajalla on matalammalla kuin heidän kiinteistönsä tämän hetken maanpinnan korkeustaso. Jos kunnan ottotaso on +113 kiinteistöjen rajalla, myös heillä on oltava ottolupa samalle tasolle, jotta ottotoiminnot voidaan yhteensovittaa kiinteistöjen välirajalla siten, ettei muistuttajien kiinteistön hiekkakerrokset valu kunnan omistamalle kiinteistölle. Maanomistajat eivät varsinaisesti vastusta Niemen tilalle Rnro 2:207 suunniteltua hiekanottotoimintaa, sillä he haluavat koordinoida ottotoiminnot siten, että Hiekkaharjun ja Niemen tilojen välirajan molemmin puolin otto saa ulottua 10 m lähemmäksi, kun samalla myös muistuttajilla on oltava lupa ottaa maa-aineksia kiinteistön Niemi rajaan saakka. Muistutuksen mukaan ohjeelleen etäisyysvaatimus ottotoiminnalle kiinteistöjen rajalla on vähintään 10 metriä. Jos kunnan hiekanotto ulottuu lähemmäksi, se on sallittava myös muistuttajille. Muistutuksessa todetaan lisäksi, että myös muiden lupamääräysten on oltava vastaavia.

Hakijan vastine 29.1.2025 saapuneeseen muistutukseen; Vastineeksi voidaan sopia, että kunta sovittaa maa-aineksen ottamisen naapurikiinteistön luvan alimpaan ottotasoon kaltevuudella 1:3. Vaihtoehtoisesti voidaan rajalla sopia yhteisotto, eli muistuttajalle myönnetään lupa ottotoimintaan 10 m lähemmäs rajaa.

Viranomaislausunnot

Lupahakemukseen on pyydetty ja toimitettu seuraavat lausunnot:

Pirkanmaan ELY-keskus, 3.2.2025

Hämeenkyrön kunnan Vesihuoltolaitos, 3.2.2025

Sastamalan Vesi liikelaitos, 31.1.2025

Pirkanmaan liitto, 31.1.2025

Ympäristötarkastajan lausunto, Hämeenkyrön kunta, 29.1.2025

Hakija on antanut kirjalliset vastineet muistutukseen ja viranomaislausuntoihin.

Pirkanmaan ELY -keskuksen lausunnossa (PIRELY/12447/2024) todetaan seuraavasti:

Hakemus

Hämeenkyrön kunta hakee omistamalleen kiinteistölle 108-408-2-207 lupaa maa-ainesten ottoon alueen maisemointia varten. Lupaa haetaan 64 000 m³ hiekan ja soran ottamiseen noin 1 hehtaarin alalta. Maisemoitavan alueen pinta-ala on 4,55 ha. Maisemoitavalla alueella aikaisempi maa-ainesten ottolupa on päättynyt 3.10.2007 ja sen aikana alueelta otettiin maa-aineksia noin 22 000 m³. Maa-ainesten ottamisalue kuuluu Ulvaanharjuun, joka yhdessä lännen-puoleisen Vatulanharjun kanssa muodostaa osan suurta saumamuodostumajaksoa. Muodostumassa maa-aines on harjunselänteellä soravaltaista ja muualla hiekkavaltaista. Harjuaalueella sijaitsee myös useita maa-ainesten ottamisalueita. Maa-aineksen ottaminen tapahtuu nyt vanhan käytöstä poistetun maa-ainesten ottamisalueen sulkemiseksi ja kaikki kaivettava maa-aines hyödynnetään suljettavan alueen maisemoinnissa. Ottoalueella sekä suljettavalla alueella olevat jyrkät rinteet muotoillaan 1:3 kaltevuuteen. Kaivun alarajaksi on suunniteltu aikaisemman luvan mukainen taso +113.

Pohjavesi

Maa-ainesalue sijaitsee Ulvaanharjun 1E-luokan pohjavesialueella, joka luokitellaan vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Vuosina 2016 -24 pohjaveden pinnankorkeus on ollut keskiarvoltaan tasolla +106.30 (N2000).

Lausunto

Hakemuksen mukaiselta maa-ainestoalueelta pohjavesi virtaa kohti luodetta/etelää. Kaivun alarajaksi suunniteltu taso +113 on yli 6 metriä pohjaveden pinnan yläpuolella. ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pinnan yläpuolelle jäävän maakerroksen paksuus on riittävä.

ELY-keskus pitää ottamissuunnitelmassa esitettyä maisemointisuunnitelmaa hyvänä. Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet, kuten mahdollisten varastokasojen poistaminen alueelta, alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin (humus) levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Myös ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottamistoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros.

Alueen maisemoinnissa käytettävien maa-aineksien ja pintamaan humusmassan tulee ensisijaisesti olla alueelta otettua. Mikäli maisemointia varten täytyy tuoda maa-aineksia muualta, niiden mukana ei saa kulkeutua alueelle vieraslajeja, vieraslajien siemeniä tai osia. Maisemoinnissa tulee ottaa huomioon mahdollisen uhanalaisen lajiston säilyminen.

Pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ei saa olla liian hienorakeista maalajia, sillä hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi. Tiivistyneet tienpohjat sekä varastokasojen pohjakohdat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Muilta osin Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen voi alueella olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaa haittaa.

Luvan käsittelyssä tulee huomioida seuraavaa:

Luontoarvot

Pirkanmaan ELY-keskus suosittelee, että alueella ei tehdä pintamaan poistoa lintujen pesimäaikana (15.4.-31.7.).

Tarkkailu

Pohjaveden pinnantasoa tulee seurata säännöllisesti ottoalueen pohjoispuolella sijaitsevasta pohjavesiputkesta HP108 neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja

joulukuussa).

Alueen pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi tulee alueen pohjavesiputkesta vuosittain otettavasta näytteestä analysoida haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhiilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määräysraja 50 µg/l).

Vedenlaatonäytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja näytteenoton tulee vastata laboratorion laatukriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa tulosten pohjalta. Vuosittaiset tulokset tulee toimittaa tiedoksi myös Pirkanmaan ELY-keskukseen (kirjaamo.pirkanmaa(at)ely-keskus.fi).

Ottamistoiminta

Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Näitä aineita ei tulisi varastoida pohjavesialueilla ja niiden käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta. Mikäli aineita joudutaan poikkeustilanteessa varastoimaan ja käsittelemään pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomioita maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Tukitoiminta- ja tankkausalueiden maarakenteet on tiivistettävä erittäin hyvin siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä (kemikaaleja kestäväällä väh. 1 mm vahvuisesta muovista tai vastaavan tiiviyksasteen saavuttavasta materiaalista rakennetulle suoja-alueelle, joka on täytetty vähintään 30 cm paksuisella kerroksella hienojakoista maa-ainesta) ja reunoiltaan korotettuja. Alueen reunan tulee ulottua vähintään 1,5 metrin etäisyydelle alueilta, joilla käsitellään tai joilla varastoidaan polttoaineita. Suoja-alueen alapuolinen perusmaa on tasattava ja siitä on poistettava sellaiset kivet ym., jotka voisivat rikkoa muovin. Suoja-alueelta kertyvät sadevedet tulee johtaa eristeen päältä öljynerotuskaivojen kautta pohjavesialueen ulkopuolelle tai pumpata riittävän suureen umpisäiliöön tai pumpata loka-autoon (veden alueelta pois kuljettamista varten) tai alue on katettava. Suojarakenteet on pidettävä kunnossa ja niiden kunto on tarkistettava päivittäin.

Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Kuormauskalustoa tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

Alueelle tulee varata imeytysainetta, jonka avulla mahdolliset öljy- tai polttoainevuodot voidaan kerätä talteen. Vuotojen torjuntaa varten koneissa on hyvä olla käytössä letkurikkoventtiilit ja imeytysmattoa. Lisäksi koneet ja huoltoautot on syytä varustaa

alkusammutuskalustolla tulipalon varalle. Ottotoiminnan järjestämisessä tulee ottaa huomioon myös työturvallisuus.

Ottamisalueella tulee huolehtia esimerkiksi siitä, että sinne ei muodostu sortumalla alttiita jyrkkiä luiskia tai talviaikana routalippoja. Onnettomuuksia ottamisalueella voidaan estää oikeilla työtavoilla etenkin luiskien ja rinteiden läheisyydessä. Alueen yleistä turvallisuutta voidaan parantaa muun muassa suoja-aidoilla, informaatiotauluilla, varoitusmerkeillä, valvonnalla sekä estämällä asiattomien henkilöiden ja ajoneuvojen liikkuminen alueella asentamalla ottamisalueelle johtaville teille lukittavat puomit tai muut esteet.

Pölyn ja melun vähentämistoimet ovat myös työsuojellisesti perusteltuja. Mahdollisista ympäristöön, maaperään tai pohjaveteen kohdistuvista onnettomuus- ja häiriötilanteista ilmoitetaan pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Onnettomuus- ja häiriötilanteista aiheutuvat ympäristövanhingat sekä muut vahingot pyritään estämään tai rajaamaan mahdollisimman tehokkaasti. Häiriön sattuessa toiminnanharjoittajan tulee keskeyttää toiminta ja poistaa häiriö ennen tuotannon jatkamista. Jos maaperään tai pohjaveteen on päässyt jätettä tai muuta ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on aiheuttajan välittömästi ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle.

Ottamiseen liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Jätteiden, ylijäämämassojen tai ynnä muiden sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua.

Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen lausunnossa 3.2.2025 todetaan seuraavasti:

Olemassa olevan rakenteen eheys ja toiminta tulee turvata. Kaivutoimenpiteet eivät saa aiheuttaa vahinkoa eikä mekaanista tai hydraulista rasitusta. Hakijan tulee neuvotella vesihuoltolaitosten kanssa ja tarvittaessa toteuttaa suojaus- tai siirtotoimenpiteet vesihuoltolaitosten ohjeiden mukaisesti.

Maa-ainesten otto ei saa aiheuttaa haittaa pohjaveden laadulle tai virtaussuunnille. Hakijan on huolehdittava pohjaveden suojelutoimenpiteistä, kuten suotautumisriskien ja pilaantumishaittojen hallinnasta. Mahdollisten polttoaineiden ja muiden kemikaalien käsittelyssä ja varastoinnissa on noudatettava erityistä huolellisuutta, jotta pohjavesien pilaumisriski saadaan minimoitua.

Vesihuoltolaitos edellyttää, että maa-ainesten oton suunnittelussa otetaan huomioon olemassa olevan rakenteen suojelutoimenpiteet ja lisäksi mahdolliset siirtotarpeet ja että pohjaveden suojaamiseen liittyvät näkökohdat huomioidaan kattavasti ja hakija tekee riittävät tarvittavat suojaustoimenpiteet. Vesihuoltolaitoksille ilmoitetaan hyvissä ajoin ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista, jotta voidaan varmistaa olemassa olevan rakenteen suojaaminen ja tarvittaessa tehdä lisäarviointeja.

Mikäli hakija huolehtii riittävästä tarvittavista toimenpiteistä rakenteiden suojaamiseksi ja pohjavesivaikutusten hallitsemiseksi, vesihuoltolaitos ei vastusta luvan myöntämistä. Jos näitä asetettuja vaatimuksia ei voida hakijan toimesta täyttää, vesihuoltolaitos varaa oikeuden vastustaa lupahakemusta.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen lausunnossa (31.1.2025) todetaan seuraavasti:

Töiden toteuttamisessa pohjavesialueella on noudatettava erityistä varovaisuutta, jotta pohjavesi ei pilaannu. Olemassa olevan rakenteen sijaintitieto ja korkeusasema täytyy huomioida. Rakenteen suojavyöhyke on 6 m, johon ei saa kohdistaa toimenpiteitä.

Pirkanmaan liiton päätöslausunnossa (31.1.2025) todetaan seuraavasti:**Päätös**

Suunnittelualueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017), jossa alueen pääkäyttötarkoituksena on maaseutualue (M). Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Kaavatilannetta on kuvattu tarkemmin päätöksen selostusosassa.

Pirkanmaan liitto toteaa, että maakuntakaavan näkökulmasta keskeisiä suunnitelmassa ja lupaharkinnassa huomioon otettavia näkökulmia ovat alueen sijoittuminen Ulvaanharjun pohjavesialueelle, seudullisesti merkittävälle vedenhankinta-alueelle sekä yhdysvesijohdon linjauksen läheisyyteen. Tämän lisäksi huomioon otettavaa on aluetta koskevat matkailun ja virkistyskäytön kehittämistavoitteet sekä alueen sijoittuminen Pirkan uran ulkoilureitin varrelle, joka on maakuntakaavassa osoitettu sijainniltaan ohjeellisena kaavamerkinnällä. Aluetta koskee maakuntakaavassa myös valtakunnallisesti merkittävä historiallinen tielinjaus, johon kohdistuvat mahdolliset vaikutukset on huomioitava.

Hakemus näyttää perustuvan puutteelliseen tietoon kaavatilanteesta ja alueen maankäytön pitkän aikavälin tavoitteista. Pirkanmaan liitto kiinnittää huomiota siihen, että alue sijoittuu myös yleiskaavassa määriteltyjen maa-ainesottoalueiden ulkopuolelle. Pirkanmaan liitto katsoo, että vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella olisi maa-ainesottotoiminnassa suotavaa pitäytyä kaavoissa osoitettujen kaavamerkintäalueiden puitteissa. Maisemoinnin osalta Pirkanmaan liitto suosittelee harkitsemaan maltillisempia toimenpiteitä alueella, jonka päämaankäyttötarkoituksena on yleiskaavassa ja maakuntakaavassa maaseutu/maa- ja metsätalousalue, ja johon kohdistuu maakuntakaavassa matkailun ja virkistyskäytön kehittämistavoitteita ja Pirkan uran ulkoilureitin toteuttamisedellytysten turvaaminen. Lupahakemuksen mukainen maa-ainesottomäärä on Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan merkittävä suhteessa edellisen luvan aikana otettuun määrään sekä siihen, että kyseessä on maisemointia varten toteutettava maa-ainestenotto. Kymmenen vuoden ajaksi haettava lupa-aika on pitkä suhteessa aluetta koskeviin maankäytön tavoitteisiin ja maisemoinnin toteutumiseen. Pirkanmaan liitto pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että maa-ainesottoalueiden maisemointiin pyritään mahdollisimman pian toiminnan päättyessä muun muassa alueen turvallisuuden takaamiseksi. Alueen virkistyskäyttöä koskeviin maankäyttötavoitteisiin maa-ainetolla olisi todennäköisesti haitallisia toiminnanaikaisia vaikutuksia. Lupahakemuksista käsiteltäessä Pirkanmaan liitto pyytää kiinnittämään huomiota riittävän paksun suojakerroksen jättämiseen pohjavedenpinnasta sekä pohjavesien virtaussuuntien varmistamiseen, kuten edellytetään pohjavesialueelle sijoittuvilta, yleiskaavan mukaisilta maa-

ainesottoalueilta.

Selostus

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto pyytää Pirkanmaan liitolta lausuntoa maa-aineslupahakemuksesta, joka koskee soran ja hiekan ottamista Hämeenkyrön kunnan omistamalla kiinteistöllä Niemi (108-408-2-207). Maa-aines on tarkoitus käyttää maisemointiin ja alue muotoilla harjumaisemaan sopivaksi. Maa-aineslupahakemus on tullut vireille 20.11.2024. Lausunto on pyydetty antamaan 3.2.2025 mennessä.

Suunnitelma-alueen pinta-ala on 1 ha ja maisemoitavan maa-ainesten ottamisalan pinta-ala 4,55 ha. Alue sijaitsee Kankaristonnevan ja Ulvaanharjun alueella Hämeenkyrön kunnassa, keskustasta noin 7 km luoteeseen. Alue rajautuu pohjoisessa Vesajärventiehen, etelässä ja lännessä metsämaahan sekä idässä toisiin maa-ainesten ottamisalueisiin. Alue sijaitsee Ulvaanharjun pohjavesialueella. Maanpinnan korkeus vaihtelee suunnitellulla ottamisalueella välillä noin +114,0...+129,0. Viereisillä tiloilla on käynnissä olevaa ja päättynyttä maa-ainestenottotoimintaa. Lähin asuinrakennus sijaitsee etelässä, noin 500 m päässä ottoalueesta. Alueen läheisyydessä on metsämaata. Suunnitelmassa todetaan Ulvaanharjun alueen puuston olevan laajasti luonnontilaista harjumännikköä. Maisemoitavalla alueella sijaitsee pohjaveden havaintoputki, josta on tehty pohjaveden pinnankorkeusmittauksia. Vuonna 2016-2024 pohjaveden pinnankorkeus oli keskimäärin +106.30.

Alueella on ollut 31.10.2007 asti voimassa maa-aineslupa soran ja hiekan ottamiseen (150 000 k-m³, luvan mukainen alin ottotaso +113,00). Tämän luvan aikana alueelta otettiin maa-aineksia noin 22 000 k-m³. Maa-ainestenottotoiminta on loppunut ja vanha ottamisalue ollaan sulkemassa. Uutta lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi. Haettava kokonaisottomäärä on arviolta 64 000 k-m³, ja alueen vuosittainen ottomäärä 6 400 k-m³. Kaivuun alarajaksi on suunniteltu aikaisemman luvan mukainen taso + 113 m. Alueelta otettava maa-aines on tarkoitus hyödyntää suljettavan ottamisalueen maisemoinnissa. Ennen kaivua on tarkoitus kaataa puusto, jyrkät rinteet muotoilla 1:3 kaltevuuteen ja jättää alueen pohjalle kumpareita. Luiskien ylä- ja alareunat on tarkoitus maisemoida ja luiskat muotoilla luonnonmukaisesti vaihteleviksi. Alueelta kuoritut pintamaat on tarkoitus levittää ottamisalueelle 2–3 vuoden varastoinnin jälkeen. Lopuksi alue on tarkoitus istuttaa sekapuustoiseksi ja ottaa metsätalouskäyttöön.

Alueella on voimassa Ulvaanharjun oikeusvaikutteinen osayleiskaava (hyv. 5.3.2012.), jossa alue on osoitettu Maa- ja metsätalousvaltainen alue -merkinnällä (M), 1-luokan pohjavesialuetta ja vedenottamon pohjaveden muodostumisaluetta osoittavilla pv/s ja pv/1-merkinnöillä, vesijohto tai -linjamerkinnällä sekä lupahakemusalueen länsi- ja eteläpuolitse kulkevalla Pirkan uraa osoittavalla ohjeellisella ulkoilureittimerkinnällä. Osayleiskaavassa maa-ainestenottoalueita on osoitettu EO-merkinnän lisäksi EO/x-merkinnällä, joka määrittää pohjaveden pinnan yläpuolelle jätettävän suojakerroksen paksuuden sekä EO/se-merkinnällä, joka edellyttää pohjavesien virtausten ja suojakerroksen paksuuden selvittämistä. Lupahakemusta koskeva alue ei sijoitu yleiskaavan EO-merkintöjen piiriin. Hakemusasikirjoissa on esitetty karttaote alueen yleiskaavatilanteesta. Hakemuksen asiakirjoissa ei ole tarkemmin kuvattu alueen yleiskaavatilannetta.

Suunnittelualueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017), jossa alueen pääkäyttötarkoituksena on maaseutualue (M). Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaisesti yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Lisäksi aluetta koskee tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue -merkintä, seudullisen vedenhankinnan varautumisaluetta osoittava teknisen huollon kehittämisen kohdealuemerkintä (tk) sekä alueen läheisyydessä oleva seudullisesti merkittävän yhdysvesijohdon linjauksen merkintä. Alue sijoittuu maakuntakaavassa lisäksi Hämeenkaan alueen matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueelle (mv-merkintä) sekä Pirkan uraa koskevan, maakuntakaavassa ohjeellisena osoitetun ulkoilureittimerkinnän varrelle (ur-merkintä). Aluetta koskee maakuntakaavassa myös Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantietä osoittava valtakunnallisesti merkittävä historiallinen tielinjaus (vht-merkintä). Alueen maakuntakaavatilannetta ei ole asiakirjoissa tuotu esiin.

Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue -merkintä osoittaa vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuviksi luokitellut pohjavesialueet. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaisesti aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen. Maakuntakaavan tk-merkinnällä (pohjavesialue) osoitetaan pohjavesialueet, joilla tulee varautua seudulliseen vedenhankintaan. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaisesti alueelle ei saa sijoittaa sellaista maankäyttöä, joka voi vaarantaa alueen vaihtoehtoisia käyttömahdollisuuksia vedenhankintaan. Yhdysvesijohtomerkinä osoittaa veden johtamisen kannalta tärkeimmät seudullisesti merkittävät verkostoyhteydet. Mv-merkintä osoittaa maakunnallisesti merkittävät matkailuelinkeinojen, kulttuuri-, luonto- ja maisemamatkailun sekä ulkoilun ja virkistyskäytön kehittämisalueet. Merkinnän kehittämissuosituksen mukaisesti yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää matkailua ja virkistyspalvelujen sijoittumista alueelle, kiinnittää huomiota palveluiden saavutettavuuteen ja toimintojen yhteensovittamiseen luonto-, maisema- ja kulttuuriarvojen kanssa sekä edistää virkistysreittien toteuttamista ja ylläpitoa. Ur-merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilureitit. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaisesti yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava reittien toteuttamisedellytykset osana maakunnallisesti ja seudullisesti toimivaa reitistöä.

Pirkanmaan liitossa on käynnissä kokonaismaakuntakaavaa täydentävän vaihemaakuntakaavan (elonkirjo ja energia) laadinta. Kaavaehdotus on ollut nähtävillä marraskuussa 2024. Pohjavesialueiden rajauksiin on tehty muutoksia, ja myös luokitusjärjestelmä on muuttunut, minkä takia alueiden rajauksia päivitetään. Kaavamerkinnän kuvausta ja suunnittelumääräystä myös ajantasaistetaan. Lisäksi vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa on esitetty koko maakuntaa koskeva uusi yleismääräys arseenin ja mustaliuskeen esiintymisalueiden huomioon ottamisesta alueidenkäytön suunnittelussa. Yleismääräyksellä pyritään siihen, että alueidenkäytön suunnittelussa huomioidaan tiedot maa- ja kallioperän ominaisuuksista sekä niiden aiheuttamista riskeistä. Suunnitelma-alueen läheisyyteen osoitetaan myös uusi sinivihherluonnon monimuotoisuuden ydinalueen merkintä, jolla pyritään edistämään alueella tunnistettujen merkittävien luontoarvojen huomioon ottamista.

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 merkinnät ja -määräykset avautuvat aluekohtaisesti Pirkanmaan liiton karttapalvelussa:

<https://tieto.pirkanmaa.fi/karttapalvelu/>

Maakuntakaavamääräykset ovat myös kokonaisuudessaan luettavissa nettisivulta:

<https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/hyvaksyminen>

Lisätietoja valmisteilla olevan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavasta:

<https://kaava.pirkanmaa.fi/>

Heidi Kotiporo, Vs. Ympäristötarkastaja, Hämeenkyrön kunta 29.1.2025

Hämeenkyrön kunta on pyytänyt lausuntoa maa-aineslupahakemukseen soran ja hiekan ottamiselle kunnan omalle kiinteistölle Niemi 108-408-2-207. Ottamisalue sijaitsee Ulvaanharjun 1E luokitellulla pohjavesialueella, joka luokitellaan vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Lähin asuinrakennus sijaitsee n. 500 metrin päässä ottoalueesta. Ottamisajaksi on määritetty 10 vuotta ja otettavan maa-aineksen kokonaismäärä on 64 000 k-m³. Ottamisalue on 1 ha. Otettava maa-aines hyödynnetään suljettavan maa-ainesten ottamisalueen maisemoinnissa. Pohjaveden pinnan keskimääräinen korkeustaso on 106,30 m. Alimmaksi sallituksi ottotasoksi on haettu 113 m, jolloin pohjaveden päälle jää 9,7 m suojakerros.

Lausunto

Hämeenkyrön kunnan ympäristötarkastaja on tutustunut lupahakemukseen ja sen liitteisiin ja katsoo, että mikäli maa-ainesten otto tehdään Rambollin tekemän maa-ainesten ottosuunnitelman mukaisesti, on maa-ainesten otto mahdollista ilman, että siitä ennalta-arvioiden aiheutuu ympäristölle haittaa.

Lisäksi ympäristötarkastaja katsoo, että koska alue sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulla pohjavesialueella, tulee pohjavesien suojeluun kiinnittää erityistä huomiota. Polttoaineiden ja öljyn varastointia alueella tulisi välttää tai mikäli polttoaineita tai öljyä varastoidaan alueella, tulee ne varastoida kaksoisvaippasäiliöön tai kiinteästi valuma-altaallisiin säiliöihin, tai tukitoimintoalueelle, joka on tarpeeksi suuri ja varustettu riittävillä suojarakenteilla (nestettä läpäisemättömät rakenteet ja korotetut reunat), ettei polttoaineita tai öljyä pääse valumaan maaperään tai pohjaveteen.

Ajoneuvojen tankkaus ja huoltotoimenpiteet tulee tehdä sille varatulla tukitoiminta-alueella, joka on varustettu riittävillä suojarakenteilla. Tukitoiminta-alueen sadevedet tulisi johtaa öljynerotuskaivon kautta pohjavesialueen ulkopuolelle tai pumpata riittävään umpisäiliöön tai loka-autoon.

Ajoneuvojen varastointia alueella tulisi välttää tai pitää huolta, ettei ajoneuvoista pääse polttoaine- tai öljyvalumia maaperään tai pohjaveteen. Ajoneuvoissa tulee olla riittävät varusteet öljyvahinkojen estämiseen. Alueella tulee olla varattuna öljyntorjuntavälineitä mahdollisia vahinkotilanteita varten.

Alueen pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi tulee alueen pohjavesiputkesta ottaa vuosittain pohjavesinäytteet ja näytteestä analysoida haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhiilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määritysraja 50 µg/l). Vesinäytteenoton

tulokset tulisi toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tarkastettavaksi.

Pölyn ja melun osalta tulisi ottaa huomioon lähimmät häiriintyvät asuinalueet. Melupäästöt eivät saa ylittää Valtioneuvoston päätöstä melutason ohjearvoista (993/1992) lähimmillä häiriintyvillä kiinteistöillä. Myös pölypäästöjä olisi hyvä vähentää mm. kastelemalla.

Mahdollisista ympäristöön kohdistuvista onnettomuus- ja häiriötilanteista tulee ilmoittaa pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Uusi maa-aineslupa käsitellään maa-aineslain 6 § 1. momentin perusteella.

Lupa voidaan myöntää seuraavilla lupamääräyksillä:

1. Lupa myönnetään kymmeneksi (10) vuodeksi.
2. Maa-ainesten ottamisalueen pinta-ala on noin 1,0 ha ja maisemoitavan alueen 4,55 ha. Kokonaisottomäärä on 64 000 k-m³.
3. Alueella ei voi tehdä kivien mursakusta ilman ympäristölupaa.

Lupaehdot, jotka on täytettävä ennen ottamistoiminnan aloittamista:

4. Maa-ainesten ottamistoiminnan vastaava työnjohtaja on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Toiminnanharjoittajan täytyy ilmoittaa Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitokselle ennen aloittamista.
5. Vuosittainen ottomäärä määräytyy maisemoinnin edistymisen mukaisesti.
6. Ennen ottamistoiminnan aloitusta pohjavesi pitää analysoida kattavasti.
7. Toiminnassa on noudatettava hakijan ottamissuunnitelmaa ja lupaehtoja. Vesajärventien varteen jätetään tien keskilinjasta 20 m:n suojavyöhyke, jonka puustoa ei saa poistaa.
8. Työkoneiden säilytys- ja tankkausalueiden etäisyys polttoainesäiliöön tai -alueeseen on oltava vähintään 1,5 metriä. Suojattavat alueet tulee varustaa 1 mm vahvuisella kemikaaleja kestäväällä HDPE -suojakalvolla. Asennettaessa kalvon limitys pitää olla > 0,3 m ja päälle tasataan > 0,3 m hiekkakerros. Kalvo tulee asentaa reunoiltaan korotettuna. Perusrakenteen päälle pystytetään katosrakenteen tai vahva pressukonetalli. Vaihtoehtoisesti sadevedet johdetaan kalvon päältä öljynerotuskaivosta pohjavesialueen ulkopuolelle, umpisäiliöön tai loka-autoon. Hakijan tulee toimittaa valvontaviranomaiselle asemapiirros, jossa on tukitoiminta-alueen sijainti ja pohjarakenteet. Suojarakenteiden tulee olla tarkastettavissa ennen toiminnan aloittamista.
9. Pintamaakerrosta tai kasvavia puita ei saa poistaa maa-ainesalueelta 15.4.-31.7. välisenä aikana lintujen pesinnän onnistumisen varmistamiseksi. Mikäli lintujen, lepakoiden tai liito-oravien pesiä/kolopuita/puita havaitaan, toiminnasta ei saa aiheutua haittaa.

10. Toiminta-alueen rajat on merkittävä maastoon muovipaaluin 25 metrin välein. Alueelle tulee tehdä korkeusmerkkejä, joista voi seurata ottamistasoa ja tieto alimmasta sallitusta ottotasosta (N2000). Toiminnan ajaksi alueen ulkopuolelle tulee asettaa lukittavat tiepuomit, suoja-aita, varoitusmerkkejä ja informaatiokyltti, joka sisältää toiminnanharjoittajan ja luvan voimassaoloajan.

11. Ulkoilijoiden turvallisuuden vuoksi toiminta-alue on aidattava ja merkittävä varoituskylteillä yläreunan havaitsemiseksi. Rinteen yläreunaan enintään 20 metrin etäisyydelle on asennettava yhtenäinen aita tai lippusiima noin 1,2 m korkeudelle sekä mahdolliset estekivet. Rinteen yläreunat on pyöristettävä siten, ettei yläreunaan jää tyhjänpäälle vaarallisia maa-/lumilippoja tai putoavia isoja kiviä. Vaarallisten rinteiden merkitsemättä jättäminen on rangaistava rikkomus, rikoslain 44 luvun 14 §:n vaaranmerkintärikkomus. Kulkutie tulee varustaa lukittavalla puomilla tai ketjulla. Puomi tai ketju on pidettävä lukittuna, kun alueella ei ole valvontaa.

12. Luvanhaltijan on pyydettävä alkutarkastus valvontaviranomaiselta ennen maa-ainesten ottamistoiminnan aloittamista. Alkutarkastuksessa käydään läpi lupaehdot numerot 4.-12., jotka on määrätty tehtäväksi ennen toiminnan aloittamista. Alkutarkastuspöytäkirja tiedotetaan Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Lupaehdot

13. Maa-ainesten kaivamista ei saa tehdä kuutta (6) metriä lähemmäksi ylintä havaittua pohjavedenpintaa eikä alle hakijan ottamissuunnitelmassa esitettyä ottamistasoa +113.00 (N2000). Kalliopinnan päälle tulee jättää vähintään 2 m suojakerros.

14. Toimintaa saadaan harjoittaa työaikalain sallimalla tavalla. Kuormaus- ja kuljetustoiminta on sallittu ma-pe klo 6-22 ja la klo 8-16 välisenä aikana ympäri vuoden. Töiden toteuttamisessa pohjavesialueella on noudatettava erityistä varovaisuutta, jotta pohjavedelle ei aiheudu pilaantumisvaaraa.

15. Ottotoiminnassa täytyy huomioida muinaisjäännökset. Mikäli ottamisen aikana tulee esiin muinaisjäännös, täytyy toiminnanharjoittajan keskeyttää kaivaminen ja ilmoittaa Museovirastolle. Ely-keskus voi hakemuksesta antaa luvan kajota muinaisjäännökseen kuultuaan Museovirastoa.

16. Pohjaveden pinnankorkeutta on seurattava ottoalueen pohjoispuolen pohjavesiputkesta numero HP108 neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa). Mittaustulokset on lähetettävä tiedoksi valvontaviranomaiselle, Hämeenkyrön Vesihuoltolaitokselle ja Pirkanmaan ELY-keskukselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Seurantatietojen perusteella alinta kaivutasoa voidaan tarkistaa toiminnan aikana. Pohjaveden laadulle tai virtaussuunnille ei saa aiheutua haittaa maa-ainestoiminnasta. Toiminnanharjoittajan täytyy huolehtia pohjaveden suojaustoimenpiteistä mahdollisten suotautumis- ja pilaantumisriskien minimoimiseksi.

17. Toiminnan aikana pohjavesi pitää analysoida vuosittain pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi. Alueen pohjavesiputkesta HP108 tulee ottaa pohjaveden laatuäytteet yhden kerran vuodessa. Näytteenoton tulee vastata laboratorion laatuksiteerejä

(sertifioitu/akkreditoitu). Laatuanalyysiin sisällytetään seuraavat laatuparametrit: haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhiilivedyt (öljyjakeet C10-40, määritysraja 50 µg/l). Vesinäytetulokset on lähetettävä valvontaviranomaiselle, Hämeenkyrön Vesihuoltolaitokselle ja Pirkanmaan Ely -keskukselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Jos analyysissä havaitaan poikkeavaa, uusintanäytteet otetaan välittömästi laajana analyysinä ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin viranomaisten kanssa.

18. Ottamisalueelta poistettava pintamaakerros on varastoitava lupa-alueen reunoille tai sopivaan paikkaan. Pintamaat on varastoitava siten, että ne voidaan käyttää maisemointiin puuston kasvualustaksi. Luiskien yläreuna on pidettävä 15 metrin etäisyydeltä vapaana suurista kivistä, maa-ainekasoista ja muista turvallisuuden kannalta hankalista jakeista. Toiminnanharjoittajan täytyy huolehtia, etteivät jyrkät luiskat tai lumilipat aiheuta turvallisuusriskiä. Toiminnan järjestämisessä huomioidaan työturvallisuus, sekä pölyn ja melun vähentäminen työsuojelun vuoksi.

19. Maa-ainesalueen kiinteistön pohjoispuolella Vesajärventien museotien tielinjaukseen ei saa tehdä tien luonnetta tai maisemallista arvoa vaarantavia toimenpiteitä ja sen lähiympäristön käsittelyn on vastattava tien luonnetta (Hämeenkancaantie). Maa-ainesalueella olemassa olevan putkirakenteen sijainti ja korkeusasema sekä 6 m suojavyöhyke, johon ei kohdisteta toimenpiteitä, täytyy ottaa huomioon kaivutoimenpiteissä mahdollisten vahinkojen sekä mekaanisten tai hydraulisten rasitusten välttämiseksi. Rakenteet täytyy suojata työn ajaksi ja tarvittaessa siirtää. Myös Pirkan Uran reitti huomioidaan.

20. Työkoneita ei saa säilyttää, huoltaa eikä tankata kaivualueella tai pohjalla. Säilyttäminen ja tankkaus täytyy tehdä tukitoiminta- ja tankkausalueella. Ajoneuvojen tulee olla hyväkuntoisia ja hydraulikkaöljyinä pitäisi käyttää kasviöljypohjaista öljyä. Polttoainepäästöjä tulee tarkkailla säännöllisesti.

21. Jos maa-ainesalueella varastoidaan poltto- tai voiteluaineita, öljyä tai muita ympäristölle haitallisia aineita, ne on varastoitava ja käsiteltävä huolellisesti tukitoiminta- ja tankkausalueella, joille on rakennettu maaperän ja pohjaveden suojaukset. Suojarakenteita ja polttoainepäästöjä tulee tarkkailla päivittäin. Varastointi on tehtävä siten, että polttoainesäiliöiden ja pakkausten rikkoutuessakin aineiden leviäminen ympäristöön estyy. Mahdollisten säiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia sekä varustettuna ylitäytönestimellä ja lukittavalla sulkuventtiilillä tai sijoitettuna valuma-altaaseen, jonka nestetilavuus on vähintään 10 % isompi kuin suurimman säiliön tilavuus.

22. Öljyvahingon varalta toiminnan aikana tuodaan mukana ja pidetään saatuvilla imeytysainetta sekä palon- ja öljyntorjuntavälineet. Jokaista työkoneita varten varataan vähintään 200 L öljyntorjuntaturvepakkaus. Pakkaus tulee säilyttää sateelta suojatussa tilassa joko kontissa tai roska-astiassa. Vuotojen torjuntaan koneissa on hyvä olla letkurikkoventtiilit ja imeytysmattoa.

23. Ympäristölle haitallisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä

huolellisuutta. Mikäli tapahtuu onnettomuus- tai häiriötilanne, kuten palo- tai öljyvahinko, on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi ja ilmoitettava alueelliselle pelastuslaitokselle, Vesihuoltolaitoksen päivystysnumeroon 050 554 2968 ja kunnan valvontaviranomaiselle. Toiminta täytyy keskeyttää häiriön vuoksi ja poistaa häiriö ennen jatkamista. Maaperän tai pohjaveden mahdollisesta pilaantumisesta on ilmoitettava välittömästi valvontaviranomaiselle.

24. Maa-ainesluvan haltijan täytyy vuosittain tammikuun loppuun mennessä tehdä maa-aineslain mukainen kirjallinen ilmoitus edellisenä vuonna otetusta maa-aineksen määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään valvontaviranomaiselle ja Notto-tietojärjestelmään (Ympäristö.fi)

25. Luvanhaltijan on vuosittain pyydettävä valvontaviranomaiselta katselmus, jossa todetaan maa-ainesten ottotilanne (MAA 7§).

26. Maa-ainesalueella ei saa polttaa eikä haudata jätteitä. Alueelle ei saa tuoda eikä varastoida epäpuhtaita maa-aineksia, humusmultaa ja täytemaita eikä muutakaan jätettä. Jätteet pitää kuljettaa luvalliseen keräyspisteeseen.

27. Maisemointitöiden on oltava kokonaan valmiina luvan voimassaoloaikana. Rinneluiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Maisemointityöt viimeistellään siten, että metsätalouskäyttö mahdollistuu.

28. Toiminnanharjoittajan on seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen kehitystä ja pyrittävä ottamaan ne käyttöön toiminnassaan. (YSL 52 §)

29. Maisemointityöt on tehtävä seuraavasti: Metsitettävät tiiviit tienpohjat ja varastokasojen pohjat möyhitään pehmeiksi. Pohjalle ja luiskiinkin levitetään 20 cm:n vahvuinen hiekkakerros ja 5 cm humusmulta, joka sekoitetaan hiekkään. Hiekkamaalla humus voidaan sekoittaa suoraan pintaan. Humuskerrokseen käytetään ensisijaisesti alueelta kuorittuja pintamaita. Jos kiinteistölle tuodaan ulkopuolelta humusmultaa tai täytemaita, täytyy ne hyväksyttävä etukäteen valvontaviranomaisella esittämällä näytetulokset. Ympäristötarkastaja antaa lausunnon maa-aineksien puhtaudesta ennen paikalle tuontia. Vieraslajien torjunta tulee ottaa huomioon maisemoinnissa ja alueelle vastaanotettavissa pintamaissa. Alueelle ei saa tuoda kariketta, kuoriketta, savea eikä epäpuhtaita täytemaita. Uhanalaisen lajiston säilyminen tulee huomioida maisemointityön alkaessa. Alueelle istutetaan männyn- ja lehtipuita 2 500 kpl/ha ja lehtipuita 500 kpl/ha. Taimia ei saa istuttaa tulotie- ja sähkölinja-alueelle, eikä putkirakenteen 6 metrin suojavyöhykkeelle.

30. Maisemoinnin päättyessä alue siistitään, alueen rakennelmat puretaan ja kuljetetaan kierrätykseen. Alueella ei saa jättää rakennelmia tai maa-ainekasoja, jotka estävät jälkihoitotoimet toiminnan loputtua. Ajotiet on suljettava moottoriajoneuvoliikenteeltä lukittavalla ketjulla tai puomilla.

31. Toiminnan päättyessä on luvanhaltijan pyydettävä valvontaviranomaiselta loppukatselmus. Tarkastuksesta lähetetään pöytäkirja Ely-keskukselle tiedoksi.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksessa on Maa-ainelain nojalla jo myönnetyn luvan määräyksiä tiukempia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan olemassaolosta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset:

Maa-ainesten otto- ja maisemointitoiminta ottamissuunnitelmassa esitetyllä tavalla ja noudattaen tämän päätöksen lupamääräyksiä, täyttää voimassa olevan maa-ainelain ja -asetuksen mukaiset vaatimukset. Maa-ainelain (555/1981) 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu:

1. **kauniin maisemakuvan turmeltuminen:** Hakemusalue ei sijaitse harjumaisema-, kulttuurimaisema-, luonnonsuojelu- eikä Natura-alueella. Museotien ympäristön toimenpidekäsittelyyn pyydettiin museoviraston lausunto. Ulvaanharjun osayleiskaavassa maa-ainesalue on maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M).
2. **luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisen luonnonesiintymän tuhoutuminen:** Toiminnan aikana pohjaveden suojelu turvataan säännöllisillä pinnankorkeuden mittauksilla ja laatuanalyysillä. Maa-ainesottoalueelle ei juurikaan tule valumavesiä, koska alue rajautuu paikallistiehen ja sen viereen jätetään suojavyöhyke. Sulamis- ja sadevesi imeytyvät suoraan hiekka-ainekseen. Toiminnan tarkoituksena on maisemoida entinen soranottoalue ympäristöön sopivaksi. Alue muotoillaan ja kasvillisuus palautetaan ennalleen metsittämällä.
3. **huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa:**
Ulvaanharjun osayleiskaavassa on ratkaistu maisema- ja luontoarvot ja hakemusalueen kiinteistöön ei kohdistu näitä aluumerkintöjä. Vaikutukset luonnonympäristöön ovat maisemallisia sekä pölyä ja melua aiheuttavia, mutta toiminnan päätyttyä vaikutukset ympäristöön lakkaavat, kun alue palautetaan metsätaloukseen. Maisemointi yhteensovitetaan vireisten maa-ainesalueiden kanssa yhtenäisen metsäalueen muodostamiseksi. Ottamisalue on lisäksi suhteellisen syrjässä eikä alueella harjoiteta murskaustoimintaa.
4. **tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumien, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa:** Hakemuksen mukainen maa-ainesalue sijaitsee pohjavesialueella. Lisäksi alue on vedenottamon vedenhankinta-alue. Lupaehdoissa on määrätty tarpeelliset pohjaveden pinnankorkeuden- ja laaduntarkkailuvaatimukset, joilla tarkkaillaan pohjavesivaikutukset. Pohjaveden keskimääräinen korkeustaso alueella on +106.3 (HP108). Ulvaanharjun pohjaveden

päävirtaussuunta on koilliseen, ja hakemuksen maa-ainesten ottoalueelta pohjavesi virtaa luoteeseen/etelään.

Lupamääräysten perustelut

Luvan mukaisen toiminnan aloittamisen ehto on, että ennen ottotoiminnan aloittamista pohjavesi tulee analysoida kattavasti. Toiminnan aiheuttamia pohjavesivaikutuksia vähentävät suhteellisen pieni ottamisala (1,0 ha) ja se, että toiminnan varsinaisena tarkoituksena on sulkea entinen maa-ainesalue.

Alueen virkistyskäytön toiminnanaikainen turvallisuus varmistetaan noudattamalla yleisiä työturvallisuusmääräyksiä ja lupaehtoja (Lupamääräykset 4, 10-11 ja 18).

Toiminta-alueen työajoissa on noudatettava Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 8 §:n mukaisia aikarajoja. Toiminnan ja toiminta-aikojen rajoituksilla varmistetaan, ettei toiminta aiheuta kohtuutonta meluhaittaa asutukselle, luonnolle ja ympäristölle. Toiminta-aikaa koskeva kielto (15.4.-31.7.) on luonnonympäristön sekä lintujen pesimäajan ja soidinajan (huhti-toukokuu) turvaamiseksi ja ympäristön viihtyisyyden takia perusteltua. Lisäksi toiminnan rajoittamisessa noudatetaan Hämeenkyrön yrittäjien yhdenmukaista kohtelua. Kuormausta ja lähikuljettamista voi suorittaa vuoden ympäri ja tarvittaessa myös lauantaisin. (Lupamääräykset 9 ja 14)

Melu ja pöly eivät aiheuta merkittäviä ympäristövaikutuksia, sillä ottamisalueen etäisyydet häiriintyviin kohteisiin ovat pitkiä. Kaivamisesta ja lähikuljetuksesta aiheutuvat melu- ja pölyvaikutukset ovat paljon pienempiä kuin seulonnessa ja kalliokiviaineksen louhinnassa ja murskauksessa. Lisäksi koko maa-ainesalue on syvällä korkeiden maavallien ympäröimä. Pölyn leviämistä ehkäisee 20 m suojavyöhyke Vesajärventien keskilinjasta. Lisäksi reuna- alueen puusto tulee säilyttää.

Maa-ainesalueella ei saa tarpeettomasti varastoida öljy- ja polttoaineita. Kuormauskalusto on säilytettävä ja tankattava tukitoiminta-alueella, siten ettei siitä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Säilytys- ja tankkauspaikan tulee olla tiiviiksi pinnoitettu. Kuorma-autoja ja työkoneita ei saa säilyttää, huoltaa eikä tankata kaivualueella eikä maa-ainesalueen pohjalla. Lisäksi luvattoman käytön ja ilkkivallan estäminen on toiminnanharjoittajan vastuulla. (Lupamääräykset 8, 20-21)

Luvan voimassaoloaika

Lupa on voimassa 10 vuotta lainvoimaiseksi tulemisesta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1,1a, 3-5a, 6-7, 10-11, 13, 19-20, 20a, 21, 23a ja 23b §

Vn asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4, 6-9 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2012) 7, 8, 52, 66 §

Muinaismuistolaki (295/1963) 11, 14 §

Jätelaki (646/2011) 8, 12, 15, 28-30, 72-73, 121 §

Laki eräistä naapurussuhteista (NaapL 26/1920) 17 §

Vn asetus ilmanlaadusta (79/2017)
Vn asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)
Vn asetus melutason ohjearvoista (993/1992)